Názov projektu: Sanácia environmentálnej záťaže na lokalite B2 (004) Bratislava – Ružinov – Čierny les (SK/EZ/B2/120) – druhá fáza

Žiadateľ: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Operačný program: Program Slovensko

Priorita: 2P2 Životné prostredie

Špecifický cieľ: 401202026 - RSO2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženie všetkých foriem znečistenia (KF)

Kód výzvy: PSK-MZP-011-2024-FA-KF

Kód ITMS: 401202FFS4

Trvanie projektu: 1/2024 - 03/2026

Celkové výdavky projektu: 6 088 610,10 €

Financovanie zo strany EÚ: 5 175 318,59 €

Stručný popis projektu:

Cieľom projektu je zabezpečenie sanácie environmentálnej záťaže na lokalite B2 (004) Bratislava – Ružinov – Čierny les (SK/EZ/B2/120), ktorá predstavuje vysoké riziko pre ľudské zdravie a životné prostredie. Projekt je rozdelený na dve fázy. Prvá fáza bola ukončená v 12/2023 a kontinuálne pokračuje v druhej fáze.

Prvá fáza sanácie zahŕňala:

- Vypracovanie projektu geologickej úlohy,
- Sled, riadenie a koordináciu,
- Vyriešenie stretov záujmov, vstupy a vytýčenie inžinierskych sietí
- Realizáciu technických, meračských a terénnych prác
- Odbery vzoriek zemín a vôd a nadväzujúce laboratórne práce
- Vypracovanie predsanačnej analýzy rizika znečisteného územia (čiastková záverečná správa s predsanačnou analýzou rizika znečisteného územia)
- Realizáciu časti prípravných prác (zriadenie staveniska, inštalácia sanačných technológií sanácie podzemných vôd a zemín, vybudovanie líniových sanačných objektov, inštaláciu potrubných a elektrických rozvodov)

Druhá fáza sanácie zahŕňa:

- Sled, riadenie a koordináciu,
- Ukončenie prípravných prác
- Odbery vzoriek zemín a vôd a nadväzujúce laboratórne práce

- Zabudovanie sanačných objektov
- Inštaláciu izolačných fólií a drenážnych vrstiev
- Sanáciu znečistených zemín ex situ a in situ
- Sanáciu podzemnej vody in situ
- Likvidáciu pracoviska vrátane demontáže rozvodov a technológií a konečnej úpravy lokality
- Vypracovanie záverečnej správy s posanačnou analýzou rizika znečisteného územia

Cieľom odborného geologického dohľadu prvej a druhej fázy je najmä:

- Kontrola plnenia rozsahu a kvality sanačných prác stanovených schváleným projektom geologickej úlohy
- Kontrola efektivity vynakladaných prostriedkov vo vzťahu k požadovaným výstupom projektu
- Overenie a kontrola dokladovaných údajov (výsledky aktualizovanej analýzy rizika znečisteného územia, overenie výpočtov a modelov, kubatúry, analytických výsledkov, hydraulických parametrov, terénnych prác, sanačnej technológie a pod.)
- Overenie dosiahnutia sanačných limitov

Popis východiskovej situácie:

Environmentálne záťaže predstavujú dlhodobý závažný environmentálny problém Slovenskej republiky. V minulosti vznikali najmä pri neodbornej manipulácii s nebezpečnými látkami, ktoré sa priamo alebo nepriamo dostávali do jednotlivých zložiek životného prostredia a dlhodobo ich kontaminovali. Pôvodcovia znečistenia neboli legislatívne nútení podnikať opatrenia na jeho odstraňovanie, prípadne minimalizáciu jeho negatívnych účinkov na životné prostredie a zdravie ľudí, v dôsledku čoho existuje dnes na našom území množstvo potvrdených environmentálnych záťaží.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky bolo Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 124/2019 z 27. marca 2019 určené ako príslušné ministerstvo na úseku environmentálnej záťaže podľa § 5 ods. 7 zákona č. 409/2011 Z. z.

Ciele projektu sú definované v plnom súlade so strategickými plánovacími dokumentami pre systematické odstraňovanie environmentálnych záťaží „Štátny program sanácie environmentálnych záťaží SR (2016 - 2017)“ a „Vodný plán Slovenska“. V prípade, ak bol plán prác na odstránenie environmentálnej záťaže, resp. rámcový projekt geologickej úlohy vyhotovený v rokoch 2010 – 2015 bol v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží SR (2010 – 2015). Tento fakt nemení skutočnosť, že je v súlade aj so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží SR (2022 – 2027).

Situácia po realizácií projektu a udržateľnosť projektu:

Realizáciou sanačných prác sa zabezpečí odstránenie, resp. zníženie koncentrácie znečisťujúcich látok v podzemných vodách a v horninovom prostredí s ohľadom na budúce využitie územia. Dôraz bude kladený na výber najvhodnejších metód pre sanáciu EZ. Realizácia sanačných prác neohrozí stav životného prostredia. Pri ich realizácii bude kladený dôraz na ich kvalitu, komplexnosť a finančnú efektívnosť prác vo vzťahu k definovaným cieľom projektu. Po ukončení projektu sa zlepší kvalita života dotknutého obyvateľstva, stav jednotlivých zložiek ŽP, hlavne podzemnej a povrchovej vody, ovzdušia, pôdy a horninového prostredia. Pozitívny vplyv bude mať realizácia projektu aj na okolité ekosystémy a biodiverzitu. V oblastiach s odstránenou kontamináciou sa zvýši atraktivita

regiónu. MŽP SR, resp. podriadená organizácia zabezpečí systematické monitorovanie faktorov životného prostredia po ukončení sanácie v rámci udržateľnosti projektu. V rámci priebehu monitorovania budú rozsahy stanovených chemických ukazovateľov, frekvencia odberov, počty vzoriek a typ matríc upravované na základe vývoja aktuálnej situácie a zisteného stupňa znečistenia v súlade s odbornými princípmi geologických, geochemických a vzorkovacích prác, pri dodržaní súvisiacich metodík a postupov.

Realizáciou projektu budú dosiahnuté stanovené merateľné ukazovatele, a to merateľný ukazovateľ PO017 Počet sanovaných environmentálnych záťaží v počte 1 a merateľný ukazovateľ PO060 Plocha podporovanej rekultivovanej pôdy vo výmere 10,9291 hektárov.

Výstupmi projektu bude sanovaná lokalita, monitorovací systém lokality, záverečná správa zo sanácie environmentálnej záťaže s posanačnou analýzou rizika a aktualizovaný registračný list environmentálnej záťaže. Monitorovací systém lokality bude po ukončení realizácie projektu využívaný na posanačné monitorovanie lokality. Záverečná správa zo sanácie bude zverejnená v archíve Geofondu a informácie obsiahnuté v aktualizovanom registračnom liste budú slúžiť na aktualizáciu údajov o záťaži v Informačnom systéme environmentálnych záťaží. Sanačné práce budú realizované v súlade so zákonom č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacím predpisom – vyhláškou MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov a podľa smernice MŽP SR č. 2/2000 o zásadách spracovania a odovzdávania úloh a projektov v geografickom informačnom systéme (GIS). Analýza rizika znečisteného územia bude vypracovaná v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov a smernicou MŽP SR č.1/2015-7 na vypracovanie analýzy rizika znečisteného územia.